

BAMformatie 2025•4

Vereniging
BAM Gepensioneerden

BAMformatie is een blad voor de leden van de Vereniging BAM Gepensioneerden (VBG) en verschijnt viermaal per jaar.

Gepensioneerde medewerk(st)ers van BAM en hun partner kunnen lid worden van VBG en zich aanmelden via onze website www.bam-gepensioneerden.nl. Het lidmaatschap bedraagt € 20 per persoon en is het eerste jaar gratis.

Bestuur

Voorzitter

Wim Konings

Vice-Voorzitter / Communicatie

Eric van Baarsel

Secretaris

Willem Aberson

Penningmeester

Jan Brouwer

Activiteitencommissie

Cor Cornelisse

Contactpersonen en leden

Reinier Schuring

Sociaal Economische Commissie

Frits Scheublin

Redactie BAMformatie

Eric van Baarsel

Heike Slingerland

Hilde Duin

Willem Aberson

Redactieadres BAMformatie

Duinlaan 139

2554 ES Den Haag

Mobiel: 06 513 15 330

E-mailadres: eric@evanbaarsel.nl

Informatieadres VBG

Secretariaat: Shirley Kortekaas

H.J. Nederhorststraat 1

2801 SC Gouda

Tel.: 0182 59 04 05

Website: www.bam-gepensioneerden.nl

E-mailadres: vbg@bam.com

IBAN nummer NL37 RABO 0188 6797 15

Vereniging BAM Gepensioneerden

De vereniging is aangesloten bij de Koepel Gepensioneerden.

Inhoudsopgave

Pag. 2 Van de redactie

Pag. 3 Van het bestuur

Pag. 4 Van de Sociaal Economische Commissie

Pag. 6 Van de Activiteitencommissie

Pag. 9 Contactpersonen Katern

Pag. 13 Verslag Zuiderzeemuseum Enkhuizen

Pag. 14 Zoldertrap

Pag. 14 Het verhaal van Henk en Riet Freijer

Pag. 16 Verslag Oorlogsmuseum Overloon

Pag. 19 En ze leefden nog lang en gelukkig

Pag. 21 Woningnood

Pag. 21 Zorgkosten, zal het ons een zorg zijn?

Pag. 24 BAM Actueel

Pag. 25 Personalia

Nummer 2025 – 4 / december (nr.118)

Eric van Baarsel, Willem Aberson, Wim Konings, Frits Scheublin, Reinier Schuring, Jan Brouwer, Cor Cornelisse

Van de redactie

Eric van Baarsel

We sluiten het jaar af met het, naar wij hopen, op tijd laten verschijnen van deze vierde editie van het jaar 2025. We hebben er alles aan gedaan, maar PostNL is niet alleen duurder geworden, maar ook minder bezorgvriendelijk. Het demissionaire kabinet heeft besloten om PostNL per 1 juli 2026 toe te staan twee dagen over het bezorgen van brieven te doen en vanaf 2027 zelfs drie dagen. Nou weet ik natuurlijk niet hoe het bij jullie gaat met de postbestellingen, maar bij mij in de buurt (Den Haag – Kijkduin) wordt er op maandag t/m woensdag überhaupt geen post bezorgd, dus wij zullen weinig merken van deze geste van de heer Schoof en zijn ploeg.

Er spelen helaas belangrijkere zaken om ons heen dan de minder frequente postbestelling. De verkiezingen zijn geweest met een nieuwe grootste partij in de Tweede Kamer, de informatie voor een nieuw kabinet is met enige Wijerse strubbeling van start gegaan, de Tweede Kamer is voor bijna de helft vernieuwd en heeft een nieuwe, heel jonge, voorzitter. Er is door Trump vooralsnog enige rust aan het front in Gaza en diezelfde Trump heeft recent een 28-puntenplan met Russische invloed neergelegd om de oorlog in Oekraïne te beëindigen. Volgens de deskundigen zal dat laatste zo'n vaart niet gaan lopen, maar er wordt in ieder geval met elkaar gesproken. En in eigen land is er enige opwindende rondvliegende drones boven havens en vliegvelden, waarvan de oorsprong (nog) niet bekend is.

Ondanks deze afleidende ontwikkelingen hebben verschillende leden toch de pen ter hand genomen om een bijdrage te leveren aan deze Kersteditie van ons verenigingsblad. De portefeuillehouders in het bestuur hebben aandacht besteed aan zaken, die zich vooral in het vierde kwartaal van dit jaar hebben afgespeeld. Denk daarbij aan onze pensioenen en de voorlichtingsbijeenkomst over het nieuwe pensioenstelsel voor de leden op 15 oktober jl. Ook de contactpersonen laten natuurlijk van zich horen en de Activiteitencommissie geeft

vast een voorproefje van de activiteiten in het nieuwe jaar. De verslagen over de bezoeken aan het Openluchtmuseum in Enkhuizen en het Oorlogsmuseum in Overloon ontbreken natuurlijk niet en we danken de verslagleggers voor hun inspanningen. Timmerman verhaalt wederom uit eigen ervaring en Tuinman werpt een blik op de ouderdom. Cor Cornelisse laat zijn gedachten gaan over de zorgkosten, één van de problemen waarmee een volgend kabinet ongetwijfeld aan de bak moet.

Ooit hadden we in BAMformatie een rubriek "Hobby's van leden", waar veelal bijzondere hobby's over het voetlicht werden gebracht. Die rubriek kon rekenen op groot enthousiasme van de lezers, maar om een duistere reden is de aanvoer van hobby-verhalen plotseling gestopt. Daarom de oproep aan iedere hobbyist om haar of zijn schrijftalent aan te boren en voor de volgende BAMformaties een beeld te geven van een vorm van vrijetijdsbesteding. Ook is de vorm van een interview mogelijk. De redactie zit er klaar voor.

Met BAM Actueel en Personalia sluiten we deze editie af.

De redactie wenst jullie allen heel gezellige Kerstdagen en een voorspoedig en vooral gezond 2026 toe.

Veel leesplezier.

Eric van Baarsel

Kopij voor BAMformatie 2026-1 gaarne uiterlijk 8 maart 2026 inleveren bij de redactie.

Heb je een hobby waarover je wilt vertellen?

Laat het de redactie weten en we gaan een afspraak maken.

Van het bestuur

Eric van Baarsel

Na een kort verblijf op een vooral zonnig Ibiza met zo'n 20 graden Celsius is het behoorlijk wennen aan een winterse temperatuur van 2 graden en een gevoelstemperatuur van -3 graden. Van hele dagen vertoeven in de buitenlucht nu gedwongen om binnen te zitten bij een opgestookte kachel, maar dat is ook wel weer gezellig.

Wim Konings, onze voorzitter, heeft laten weten dat zijn herstel volgens verwachting verloopt. Hij raakt weer meer geïnteresseerd in het werk van VBG, maar ziet het deelnemen aan een activiteitendag nog als te veel gevraagd. Zijn idee is om de rest van dit jaar te gebruiken om verder aan te sterken en volgend jaar weer de voorzittershamer ter hand te nemen.

De laatste bestuursvergadering van dit jaar heeft bij het lezen van deze editie inmiddels plaatsgevonden en het vergaderschema voor 2026 is vastgesteld. Ook heeft het bestuur dan overleg gevoerd met Jacomien Dijkstra (Executive Director HR BAM Nederland) over de gang van zaken in het afgelopen jaar en de verwachtingen voor het komende jaar.

De op 15 oktober jl. gehouden informatiebijeenkomst in het Postillion Hotel in Bunnik over de transitie van ons bpfBOUW-pensioen naar het nieuwe pensioenstelsel was een groot succes. Circa 100 leden waren aanwezig om de geboden informatie tot zich te nemen en daar ook vragen over te stellen. Veel dank aan Frits Scheublin (voorzitter SEC), Marielle Jansen (lid

Verantwoordingsoverleg bpfBOUW) en Eline Lundgren (Bestuursvoorzitter bpfBOUW) voor hun voorlichting tijdens deze bijeenkomst. De presentaties staan op onze website.

Naast de Statuten en het Huishoudelijk Reglement (HHR) heeft het bestuur nu ook de bestaande Richtlijnen, Regelingen en Protocolen geactualiseerd. In dat interne stuk van het bestuur staat vooral de werkwijze van bestuur en commissies beschreven voor zover niet opgenomen in Statuten en HHR en vormt een leidraad voor ons handelen.

De resultaten van BAM tot en met het derde kwartaal 2025 zijn zeer bevredigend. Voor het hele jaar wordt een winst voor rente, belastingen en afschrijvingen verwacht van 5%. De opdrachtportefeuille blijft vrij constant op het niveau van € 12,5 miljard. Dat ziet er al met al rooskleurig uit.

Rob Jetten en Henri Bontenbal

Het wachten is nu nog op een nieuw kabinet Jetten, dat de grote en al langdurige problemen in ons land gaat aanpakken. Hij is samen met Bontenbal druk aan het schrijven aan een praatstuk. Het ziet er niet naar uit dat de formatie vóór Kerstmis is afgerond nu er nog steeds wordt vastgehouden aan blokkades. Laten we hopen dat het er wel snel komt, hoe de samenstelling ook mag zijn.

De jaarwisseling en Kerstmis staan voor de deur. Namens het bestuur wens ik jullie hele mooie en vredige Kerstdagen en een voorspoedig 2026 toe.

Eric van Baarsel
Vicevoorzitter

Van de Sociaal Economische Commissie (SEC)

Frits Scheublin

De stoplichten

Zoals bekend heeft BAM in 2013 wegens 'zwaarwegende omstandigheden' eenzijdig haar verplichting opgezegd om onze pensioenen bij Nationale Nederlanden (NN) en Aegon te

indexeren. Dat BAM het zwaar had, valt niet te ontkennen. Of dat voldoende aanleiding was om de pensioenen niet langer te indexeren, is voor mij nog steeds de vraag. In 2015 werd de uitbetaling van dividend al bescheiden hervat met 2 cent per aandeel, maar over 2019 tot en met 2021 was er weer geen ruimte voor dividend. De aandeelhouders leverden dus ook in.

Op aandringen van de COR en VBG heeft BAM in 2013 wel gezegd onder welke voorwaarden ze wilden denken aan hervatting van de indexeringen. Er werden vier criteria afgesproken: winstgevendheid, solvabiliteit, cashflow en kredietwaardigheid. Die criteria noemen we sindsdien 'De Stoplichten'.

In 2015 sprong het eerste stoplicht op groen. De cashflow was weer positief. In 2018 werd meer dan 2% winst gemaakt. Dat was het tweede groene stoplicht. De solvabiliteit is sinds 2022 op niveau. En sinds de publicatie van het jaarverslag over 2024 weten

we dat ook de kredietwaardigheid op orde is. De vier stoplichten staan dus op groen. Nu is BAM aan zet. De aandeelhouders kregen een kwartje per aandeel. Nu wij nog.

We zijn uitgenodigd voor een gesprek over de situatie en de stappen die BAM gaat nemen. Helaas sluit deze editie vóór dat gesprek. Dus in de volgende BAMformatie meer over dit onderwerp.

De VO-verkiezingen bij bpfbOUW

Zoals in de vorige editie al gemeld zijn we druk met de voorbereiding van de Verantwoordingsorgaan (VO)-verkiezingen voor bpfbOUW in 2026. Inmiddels hebben we 12 kandidaten uit de top-10

bouwbedrijven. Ook de BAM-bloedgroepen Wilma, HBG en Amstelland worden op de lijst vertegenwoordigd. Veel keuze dus. We zijn in contact met enkele middelgrote bouwondernemingen, die mogelijk ook nog een kandidaat gaan voorstellen. De kandidaatstelling sluit in januari 2026. Dus wie een mogelijke kandidaat kent uit een van de nog niet genoemde bloedgroepen of uit een (middel)groot bouwbedrijf, kan dat tot begin januari aan mij melden.

De transitie

BpfbOUW staat klaar om op 1 januari 2026 het nieuwe pensioenstelsel in te voeren. Hoewel er nog twee go/no-go momenten zijn ingepland, is de kans klein dat het proces nog wordt afgebroken. Inmiddels zijn 700 medewerkers van het fonds en van de uitvoeringsorganisatie APG bezig om de nieuwe systemen te testen. Die 700 is geen typefout. Het is een gigantische operatie. En er mag niets misgaan.

Als het goed is, heeft iedereen in november een Voorlopig Transitie Overzicht (VTO) ontvangen. Dat overzicht is gebaseerd op een dekkinggraad van 125%. Dit was de dekkinggraad per 1 januari 2025. Waarschijnlijk is de dekkinggraad op 1 januari 2026 hoger. Terwijl ik dit schrijf is dat al 135%. Als we dat hoge niveau tot januari vasthouden, dan kan het te verwachten pensioenniveau alleen maar meevallen.

Pensioenvoorlichting

Op 15 oktober 2025 organiseerde VBG een voorlichtingsbijeenkomst over het nieuwe pensioenstelsel. Zo'n 100 man/vrouw verzamelden zich in het Postillion Hotel in Bunnik.

Gastspreker was Eline Lundgren, bestuursvoorzitter van het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwnijverheid. Uit onze eigen stal spraken Marielle Jansen en Frits Scheublin. Voor de presentaties verwijs ik naar de website van VBG, Onder "Pensioenen" zijn de presentaties integraal opgenomen.

Na afloop konden er vragen aan de sprekers worden gesteld. Een korte samenvatting van de antwoorden:

- Ook in het nieuwe stelsel is er een nabestaandenpensioen. Bestaande uitkeringen worden voortgezet.
- Het blijft mogelijk bij pensionering te beslissen of je een nabestaandenpensioen wilt verzekeren of kiest voor een hoger ouderdomspensioen zonder voorziening voor nabestaanden.
- Ook onder de nieuwe pensioenwet krijgen we jaarlijks een Uniform Pensioen Overzicht (UPO)
- De motie van Agnes Joseph, waarin ze vroeg om meer rechten voor verzekerden, haalde in de Tweede Kamer geen meerderheid en heeft dus geen gevolgen.
- Hoewel de wet zegt dat het individueel bezwaarrecht niet van toepassing is, kan eenieder die wetsbepaling bij de rechter proberen nietig te laten verklaren.
- De pensioenen die BAM heeft ondergebracht bij Aegon en Nationale Nederlanden vallen niet onder de Nieuwe Pensioenwet.

- Bij de transitie wordt een belangrijk deel van de overdekking gebruikt voor verhoging van de bestaande rechten. Daarmee zal het verschil tussen inflatie en indexaties, dat in de achter ons liggende jaren ontstond, geheel of gedeeltelijk worden ingelopen.
- In het Voorlopig Transitie Overzicht (VTO), dat iedereen binnenkort krijgt, staat aangegeven hoe de opgebouwde rechten worden omgerekend naar een persoonlijk kapitaal.

- Er werd uit de zaal nog gevraagd speciale aandacht te besteden aan de communicatie met de vrij grote groep laaggeletterden.
- Er wordt in 2026 een Risico Preferentie Onderzoek (RPO) gehouden door het fonds. Op grond van de uitslag zal het beleggingsbeleid worden bijgesteld.
- Voor meer inzicht kan ook worden gekeken naar "Mijn pensioenoverzicht.nl" en "Mijn Bouwpensioen.nl"

Frits Scheublin

Eline Lundgren

Marielle Jansen

Frits Scheublin

Van de Activiteitencommissie

Cor Cornelisse

Het recreatieve activiteitenjaar 2025 was, wat ons betreft, wederom een geslaagd jaar. Uit jullie reacties stellen wij vast, dat er volop is genoten van het programma. Het aantal deelnemers is redelijk stabiel gebleven.

Ook was er een toenemend aantal nieuwe leden bij dat ontdekte dat het best leuke en interessante dagen zijn. De deelname aan de voorjaarsbijeenkomst met de ledenvergadering blijft minder leden trekken. Jammer, want de locatie en het programma in Amersfoort werden door de aanwezige leden zeer gewaardeerd.

Van de najaarsbijeenkomst met het bezoek aan het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen en naast de rondleidingen ook de schrijflessen, staat het verslag in deze BAMformatie. Met dank aan ons nieuwe lid Andy Robijn, die ook foto's maakte, aangevuld door de AC-organisatie. Van de najaarsexcursie met een bezoek aan het Oorlogsmuseum in Overloon werden de foto's gemaakt door Peter van Hoef, Wim Beukers en Cor Cornelisse, die ook het verslag maakte.

In eerdere BAMformaties van dit jaar stonden de verslagen over onze vaartocht

door de Zuid-Hollandse Delta en langs de indrukwekkende skyline van Rotterdam met zijn vele door BAM-bedrijven gerealiseerde bouwwerken. De verslaggevers waren Frans van der Weerd en Frits Prinse. De foto's werden gemaakt door de verslaggevers en de AC-organisatie. We waren blij verrast door de hoge opkomst en met de inzet van de volledig elektrisch aangedreven rondvaartboot Z9 en de prima catering van rederij De Zilvermeeuw.

Voor de voorjaarsbijeenkomst gingen we naar Amersfoort. Ontvangst, ledenvergadering (ALV), lunch en diner vonden plaats in de mooie locatie van Leerhotel 'Het Klooster'. In de middag maakten we stadswandelingen en een vaartocht door de grachten van Amersfoort, waarover Nico van der Kleij zijn verhaal schreef. De foto's kwamen van de AC-organisatie.

Te gast bij de ALV was mevrouw Jacomien Dijkstra (Executive Director HR BAM Nederland), die vertelde over het BAM-beleid van nu en in de toekomst om goede werknemers te interesseren voor een mogelijke loopbaan bij BAM.

Mary van Niekerk-Honkoop schreef over de zeer geslaagde Petanque-middag in Gouda. Volgend jaar gaan we alweer voor de vijfde keer. De bijgevoegde actiefoto's waren van Richard van Niekerk en Cor Cornelisse. Over de Golfdag klom Eric van Baarsel weer in de pen. Hij maakte ook de foto's. Over de redelijk bezochte clinic schreef ons nieuwe lid

Kees Verheij zijn verhaal met actiefoto's van Cor Cornelisse.

Programma 2026

Zoals beloofd hierbij het programma voor het komende jaar 2026, voor zover nu bekend.

Gezien de enthousiaste reacties en de hoge opkomst gaan we volgend voorjaar weer een vaartocht organiseren met een andere gevarieerde route. Mogelijk met De Zilvermeeuw of een ander gerenommeerd rondvaartbedrijf. De voorjaarsbijeenkomst met de Algemene Ledenvergadering (ALV) organiseren we op woensdag 3 juni 2026 bij Burgers Zoo in Arnhem.

Burgers Zoo

Op vrijdag 17 juli gaan we voor de Petanque-middag naar Gouda. We beleven dan ons eerste lustrum in de fraaie en gezellige ambiance van de Petanque Vereniging Gouda.

Op donderdag 20 augustus gaan we weer golfen met een clinic en uiteraard op de schitterende banen van golfclub De Scherpenbergh in Lieren bij Apeldoorn. Mogelijkheden genoeg dus om elkaar sportief te ontmoeten en te spreken. Leden die meedoen zijn zonder uitzondering enthousiast.

Ambachten & Speelgoedmuseum Terschuur

In het najaar in september bezoeken we het Oude Ambachten & Speelgoed Museum in Terschuur in combinatie met de Zandsculpturen in Garderen. Voor de najaar excursie maken we nog een definitieve keuze. Wellicht is een bezoek aan het Louwman automuseum in Den Haag een optie. Ook in 2026 gaan we uit van het organiseren van meerdere dagen per bezoeklocatie, behoudens natuurlijk de voorjaarsbijeenkomst met de ALV.

Zandsculpturen Garderen

De Dag van de Bouw is op zaterdag 20 juni 2026. Helaas deed er dit jaar maar één BAM-project mee. Om die reden is er door de AC verder geen aandacht aan besteed, anders dan de vermelding van de Dag van de Bouw in ons magazine. Mochten er volgend jaar meer BAM-projecten meedoen, dan worden jullie daarover weer tijdig geïnformeerd.

Met Dorine de Vries-Sala hebben we nu ook een vrouw als oud-medewerker van BAM in onze Activiteitencommissie. Met het mede enthousiast organiseren van ons bezoek aan het Oorlogsmuseum heeft ze haar vuurdoop gehad en dat is haar heel goed bevallen.

Aan leden die geïnteresseerd zijn in het meehelpen organiseren van onze recreatieve dagen, vragen wij om contact met ons op te nemen.

Het digitaal aanmelden verloopt in het algemeen goed.

Op een succesvolle aanmelding volgt per direct een inschrijfbevestiging per e-mail!

Zo niet, dan is de aanmelding nog niet bij de organisatie binnen gekomen. Let daar dus op!

De uitnodiging staat ook altijd op de website, samen met het actuele programma van alle recreatieve VBG-dagen. De leden die geen e-mailadres bezitten blijven de uitnodigingen met het aanmeldformulier gewoon per post ontvangen. Het aanmelden per post was in 2025, zij het voor een gering aantal, nog steeds aan de orde.

Door filedruk wordt tijdig bereiken van locaties lastiger, zeker op de dinsdagen en donderdagen.

- De gemiddelde leeftijd van ons ledenbestand stijgt, met fysieke beperkingen als mogelijk gevolg. Moeten we denken aan programma's met 'twee snelheden'?
- Misschien zijn programma's met theaterbezoek, concerten of filmvoorstellingen voor een aantal leden een betere invulling.
- Waarom wordt de voorjaarsbijeenkomst met ALV, zeker de laatste jaren, steeds matig bezocht, ondanks een aantrekkelijk middagprogramma en goede catering?

Wij ontkomen niet aan kostenstijgingen van onze recreatieve dagen. Wij zoeken steeds een goede balans tussen de bijdragen van VBG en

In 2020, het eerste coronajaar, hebben we een 'papieren' enquête gehouden met vragen over de door de Activiteitencommissie aangeboden programma's in de voorgaande jaren. Ook hebben we geïnformeerd naar jullie wensen en suggesties.

In 2026 gaan we dat digitaal herhalen. We willen met name de volgende onderwerpen aan de orde stellen:

- Hoe gaan we om met de steeds grotere verkeersintensiteit?

de Eigen Bijdrage van de deelnemers en zullen zeker in 2026 dit beleid blijven voortzetten. We werken weer aan een aantrekkelijk programma en ontvangen jullie graag ook in 2026 om elkaar te zien, bij te praten, gezamenlijke herinneringen te delen en de gelegenheid te bieden om nieuwe leden te ontmoeten.

Namens de Activiteitencommissie, fijne feestdagen en graag tot volgend jaar!

*Wim Beukers, Jan Vissers, Joost Lobach,
Ton Stehouwer, Dorine de Vries-Sala en
Cor Cornelisse*

Contactpersonen Katern

Van en over de contactpersonen

Reinier
Schuring

Het werd weer een boeiende periode na de vakantie. Kennelijk hebben we veel inspiratie opgedaan. Om te beginnen kan ik melden, dat we een contactpersoon voor de Kring Utrechtse Heuvelrug kunnen presenteren. Het is Theodoor Boddeke. Hij stelt zich hierna zelf even aan jullie voor. Veel succes gewenst, Theodoor.

Ook wil ik jullie aandacht vragen voor de cirkel waarin we de activiteiten van alle contactpersonen over de afgelopen twee kwartalen laten zien. Veel werk is weer verzet en ik ben dan ook best wel trots op de inzet van alle contactpersonen.

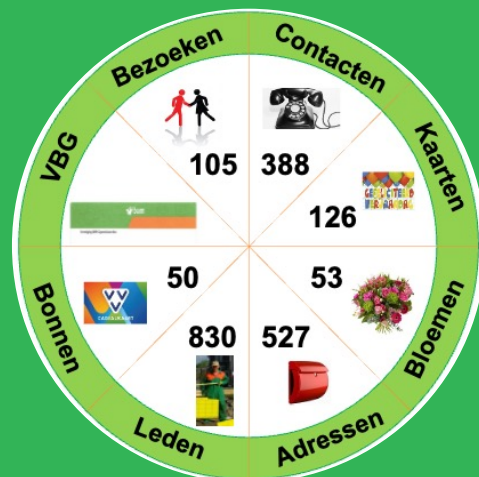
Verder besteden we aandacht aan een aantal bijzondere mijlpalen. Zo zijn Henk en Riet Freijer dit jaar 30 jaar lid van onze vereniging en hebben we daar, naast een bezoek, ook een artikel aan gewijd. Piet de Heij bezocht Frans Kempers die 95 jaar werd. Cor Cornelisse schreef een mooi verhaal over huwelijksjubilea van diamanten en briljanten paren.

Genoeg weer voor dit moment. Ik wens jullie veel leesplezier en alvast fijne kerstdagen en een gelukkig 2026.

Reinier Schuring

Prestatiecirkel 2e en 3e kwartaal 2025

Contactpersoon stelt zich voor

Theodoor
Boddeke

Ik ben door Marielle Jansen, contactpersoon van de regio Utrecht, bij de eerste ontmoeting in april 2025 gevraagd of ik contactpersoon wilde worden van de kring Utrechtse Heuvelrug. Deze regio deed zij er bij omdat er niemand anders voor deze regio was. Hierop

heb ik positief gereageerd met de melding, dat ik dit in oktober zou gaan doen. (de eerste 6 maanden van mijn pensioen wilde ik tot rust komen zonder verdere verplichtingen.)

Ik ben 04-03-1958 geboren in Bussum. In 2003 ben ik getrouwd met Frances Bakker. Nadat we eerst in Driebergen hebben gewoond, wonen we nu sinds 2008 in Doorn, waar ik het hele huis gedurende 1 jaar volledig verbouwd heb voordat we er in trokken.

Na mijn opleiding HTS Weg en Waterbouw aan de Wiltzanglaan in Amsterdam ben ik in militaire dienst gegaan. Na mijn dienstperiode heb ik voor Ballast Nedam ± 2 jaar in Koeweit gewerkt en daarna bijna 1,5 jaar in Saoedi-Arabië, waarna ik na een ongeval weer terug naar Nederland moest. Omdat ik na het ongeval 90% blind was aan mijn linker oog, ben ik de richting van ICT opgegaan, omdat computers ook mijn interesse hadden. Ik heb een cursus Cobol Programmeur gedaan bij Volmac (tegenwoordig Capgemini genaamd).

Hierna heb ik 3 jaar als programmeur gewerkt bij de MDB Materieeldienst in Bergambacht. Hier zat de ICT afdeling van TBI. Daar deden we het onderhoud van de mainframes en software voor zeven aannemers van TBI. Deze afdeling is in 1993 overgegaan naar het software bedrijf Piramide in Almere Haven, waar ik nog één jaar gewerkt heb.

Omdat ik hier geen echt contact meer had met de bouw buiten kwam ik na solliciteren op 1 mei 1994 in dienst bij het bedrijfsbureau van de Hollandse Beton en Waterbouw in Gouda. Hier maakten we programma's met Lotus 2.4 Wysiyg en WP 5.1 voor de projecten op de bouwplaats die net met PC 's begonnen te werken. Met Tulip 386 PC 's met DOS 6.2 en later Windows 95 en weer later Tulip 486 met Windows 98 op een 100 MB vaste schijf. Tegenwoordig niet meer voor te stellen.

Omdat de ICT afdeling een tekort aan mensen had, ben ik langzaam de ICT ingerold door het helpen met installeren van de PC 's en het installeren van de benodigde software.

Uiteindelijk heb ik 20 jaar in Gouda gezeten op de afdelingen bedrijfsbureau en ICT, heb de afdeling Civiel ondersteund en de projecten buiten op de bouwplaats ingericht op ICT gebied.

Nadat de ICT gedeeltelijk was uitbesteed aan Atos, werden de ICT medewerkers gecentraliseerd in Bunnik. In Bunnik heb ik als projectleider 10 jaar met drie collega's op de afdeling Bouwplaats Automatisering gezeten en de bouwplaatsen in heel Nederland voorzien van ICT. Niet meer alleen de BAM Civiel Projecten maar ook de bouwlocaties van Woningbouw, BAM Techniek, etc. even als nieuwe kantoor- en fabrieklocaties.

In maart 25 ben ik met pensioen gegaan, na 29 jaar en 11 maanden werken bij HBW/BAM.

Mijn hobby's zijn Land Rovers, (heb nog een Defender 90 en Defender 110 staan om te restaureren), techniek, knutselen en verbouwen.

Daarnaast regel ik al jaren de jaarlijkse collecte voor het Leger des Heils in Doorn.

En nu begin ik dan ook als contactpersoon voor de afdeling Utrechtse Heuvelrug en kijk er naar uit om jullie allen te ontmoeten in de toekomst.

Theodoor Boddeke

Contactpersonen op pad

Piet de Heij

Op 31 juli jl. is Frans Kempers 95 jaar geworden. Een mooie gelegenheid om hem een bloemetje te brengen en hem met deze mijlpaal. Een dag later, op 1 augustus, zijn wij hem met een mooi boeket gaan

opzoeken in zijn prachtige appartement in Sassenheim.

Hij vond het erg leuk en vertelde veel over zijn jeugd en het werken op de scheepswerven. Eerst bij zijn vader in Alphen a/d Rijn en later in Arnhem. Na 25 jaar werd dit bedrijf opgeheven en is Frans in Leiden bij HCG gaan werken. In 1990 kwam er een reorganisatie en is hij op 60 jarige leeftijd met pensioen gegaan.

In 2013 is hij in Sassenheim gaan wonen, waar een van zijn dochters ook woont. Helaas is na een huwelijk van 66 jaar, zijn lieve vrouw Joke in 2024 overleden. Hij woont nog geheel zelfstandig, en kookt nog zelf.

Hij loopt wel met een rollator maar mag niet alleen naar buiten. De kinderen komen veel en doen de boodschappen.

Het was erg gezellig!

Piet de Heij

Contactpersoon Bollenstreek

Afscheid Peter Alkemade

Reinier Schuring

Peter heeft per 1 mei 2025 zijn functie als contactpersoon van de Kring Zoetermeer neergelegd. Voornamelijk om medische redenen vond hij het werk te inspannend en heeft dat op tijd aangegeven. Tijdens de vergadering

van contactpersonen met het bestuur op 17 oktober jl. zouden we afscheid nemen, maar dat paste niet goed in zijn agenda. Dus zijn we op 29 oktober een kopje koffie gaan drinken met iets lekkers in een restaurant aan de Noord AA in Zoetermeer. Een leuke locatie, waar het in de zomer enorm druk kan zijn met een overvol terras, maar in deze tijd van het jaar lekker rustig. In zijn stukje, waarin hij zich destijds voorstelde als contactpersoon, stond dat hij zijn diensttijd in Suriname had vervuld. Ik vroeg hem 'hoe kwam je daar zo terecht?'

Peter Alkemade

Hij kwam door de keuring en er werd gevraagd of hij uitgezonden wilde worden en daar heeft Peter "ja" bij ingevuld. Hij werd opgeroepen in Den Bosch om tot te treden tot de Suriname compagnie aktie1970. En ging daar op oefening in o.a. de Drunense duinen.

Peter: "De opleiding in Suriname werd gedaan in Zanderij en daarna werden we gelegerd in Paramaribo. En om de maand gingen

wij op detachering met ongeveer 40 man in Brownsweg, Nickerie en Albina. Vanuit de detachering gingen we een doorsteek maken door het oerwoud, Dit was vaak zwaar werk, onder andere door het vochtige warme klimaat, en we moesten een weg hakken door het oerwoud. Meer dan 5 km was al een zware opgave.

Brownsweg

We hielden ons ook bezig met wachtlopen, corvee en zelfs een opleiding voor het handhaven van de openbare orde. Dit in verband met grote stakingen in Paramaribo. Gelukkig hoefden we niet in actie te komen."

Vorig jaar was er nog een reünie in Havelte, waarbij een groot deel van de groep aanwezig was. Mooie verhalen gingen de ronde en fijne herinneringen aan het teamwork, dat je als militair nodig hebt om op de been te blijven en te overleven, werden opgehaald.

Feijenoordstadion

Dit teamwork heeft hem ook altijd in de bouw aangetrokken. Ook daar kom je niet vooruit als je niet intens samenwerkt. HBM/BAM was een geweldig bedrijf en hij had daar een mooie tijd. Mooie, uitdagende, vernieuwende, grote projecten met soms grote teams. Het mooiste project waar hij ooit aan heeft bijgedragen

was de renovatie van het Feijenoord-stadion in Rotterdam. In feite vier grote projecten: de renovatie van het staal en het beton van het oude stadion, de vrijstaande overkapping van de tribunes, de goot rondom het voetbalveld en het Maasgebouw naast het stadion.

Op 14 mei 1994 was het stadion nog in gebruik bij de jaarlijkse familiedag met spelers en fans, begin oktober moest er weer gevoetbald worden. Een beetje doorbouwen dus.

Tot slot hebben we nog een biertje gedronken en heb ik Peter een cadeaubon overhandigd voor het mooie werk dat hij voor de vereniging heeft gedaan.

Peter bedankt, nog veel mooie, fijne en vooral gezonde jaren gewenst.

Reinier Schuring

Leden vieren hun gouden, smaragden en diamanten huwelijken

Cor Cornelisse

Sinds een aantal jaren valt het op dat veel leden hun 50-, 55- en 60-jarig bestaan van hun huwelijk bereiken.

Napluizen van de ons ieder kwartaal trouw verstrekte informatie over jubilea van onze leden laat zien dat gelukkig veel (VBG) echtparen het samen kunnen

vieren.

Dit jaar (2025) vierden twintig stellen hun 50ste, negentien hun 55ste en vijf hun 60ste huwelijksjaar.

De familie Baan-Maaskant uit Heeze vierde zelfs hun 65ste ofwel briljanten huwelijk.

In kring Brabant-West waren er dit jaar twee gouden en twee diamanten echtparen.

Jan en Alie Bos-Flach uit Roosendaal zijn al wat verder in de tachtig. Ik bezocht ze in juli met een passende attentie en voor mevrouw Bos nog een mooie bos bloemen, een door omstandigheden verlaat cadeau voor haar 85ste

verjaardag in 2023. Ze vierden hun diamanten huwelijk.

Als tweede diamanten paar bezocht ik Karel en Elly Rompa-de Rouw uit Breda. Zij zijn begin tachtigers en waren eind september zestig jaar getrouwd. Als attentie bracht ik een grote doos bonbons (pralines in ballotin) van La Bohème mee. Bloemen hadden ze al genoeg gehad.

Karel en Elly Rompe-de Rouw

Karel komt uit Breda en leerde Elly kennen tijdens zijn diensttijd in Bergen op Zoom. Hij was pelotonscommandant bij een verbindingcompagnie. Bergen op Zoom is van oudsher een garnizoensplaats met kazernes en een militair hospitaal. Het ligt strategisch aan de grens met de zuidelijke Nederlanden en de bevolking is eraan gewend om soldaten te ontmoeten, altijd in goede harmonie. Tijdens carnaval, natuurlijk, sloeg de vonk over.

Carnaval Bergen op Zoom

Karel heeft bij BAM (Wilma) gewerkt als uitvoerder van grote woningbouwprojecten.

Hij en Elly zijn zeer trouwe deelnemers aan onze recreatieve dagen, ze gaan altijd wel mee. Vaak met collega's uit de Wilmatijd en hun partners die het onderling ook goed met elkaar kunnen vinden. Ook daar zijn onze activiteitendagen juist voor bedoeld. Fysiek gaat het ze nog redelijk voorspoedig al heeft Karel recent besloten zijn zware motor toch maar te verkopen.

Kringcontactpersonen worden geacht een ook budgettair passend VBG-cadeau mee te nemen. Zelf heb ik dit opgelost door het gewoon aan de jubilarissen te vragen. Na enig aandringen met een paar suggesties mijnerzijds gaat dat altijd wel lukken.

Verslag van bezoek aan Zuiderzeemuseum in Enkhuizen

Andy Robijn

Op 11 september brachten mijn vrouw en ik in VBG-verband een bezoek aan het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen. Het was overigens onze eerste kennismaking met de vereniging, omdat ik pas op 1 januari jl. met pensioen ben gegaan. Het weer werkte uitstekend mee. Na de vele regen eerder in de week scheen nu de zon met echte "Hollandsche" luchten en was er alleen 's middags een hevig buitje.

Om 10.00 uur werden we hartelijk ontvangen in het restaurant van het museum. De koffie stond klaar en daarbij werd ons een lokale lekkernij geserveerd: Enkhuizer krentenmik. Een smakelijke start van de dag, waarbij iedereen de gelegenheid had om rustig bij te praten en in ons geval om kennis te maken.

Aansluitend begonnen we (in groepen) aan de rondleiding door het openluchtgedeelte van het museum. Alsof we een stap terug in de tijd deden, wandelden we langs authentieke vissershuisjes, oude werkplaatsen en smalle klinkerstraten. De gids vertelde over het dagelijkse leven rond de voormalige Zuiderzee in de 19e en vroege 20e eeuw. Meest bijzondere bij de rondleiding was wat mij betreft het oude vissersdorp (Urk) waar ook wat 'bewoners' aanwezig waren om te vertellen over het leven 'op' Urk. Wat de oude ambachten betreft stonden we stil bij de touwslagerij, die nu vooral touw en kabels maakt voor eigen gebruik in het museum.

Ik was in de veronderstelling dat het museum bestond uit een oud gedeelte van Enkhuizen. Dat bleek niet het geval. Het museum bestaat uit herbouwde en zelfs in het geheel verplaatste gebouwen uit het gebied rond de voormalige Zuiderzee. Het geheel is zo opgezet, dat het voelt of je door een origineel/authentiek dorp loopt.

Om 12.15 uur stond de lunch voor ons klaar. Deze was prima verzorgd en – zoals het kennelijk hoort bij uitstapjes van de vereniging – mochten de kroketten niet ontbreken. Het was aangenaam om herinneringen op te halen aan BAM in vroegere tijden. Eerlijkheidshalve, ik voelde mij wel een erg jong gepensioneerde. De herinnering van velen gaat verder terug dan mijn verleden binnen BAM.

Na de lunch kregen we de gelegenheid om het museum op eigen tempo verder te verkennen. Sommigen trokken richting de bakkerij, waar de geur van vers brood en koek lonkte.

Anderen bezochten de smidse of dwaalden langs de schilderachtige straatjes en huisjes. Het gaf iedereen de vrijheid om zich nog verder onder te dompelen in de sfeer van vroeger.

In de loop van de middag verzamelden we ons opnieuw bij het restaurant om naar het schooltje van Kollum te wandelen. Daar kregen we "les" van een streng doch humoristisch

optredende schooljuf. We namen plaats in de houten banken en werden teruggebracht naar een schooltijd uit lang vervlogen tijden (maar voor sommigen toch nog wel, deels, herkenbaar). Met koorantwoorden, handjes op tafel en hier en daar een plagende terechtwijzing van onze schooljuf, ontstond een vrolijke en herkenbare sfeer. Op het programma stond rekenen, schoonschrijven (op lei en met kroontjespen) en zingen.

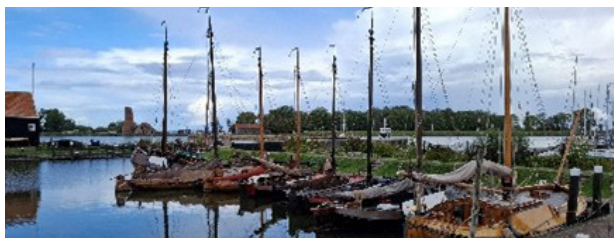
Trouwens, voordat we naar binnen mochten moesten de 'jongens' twee aan twee in de rij vooraan staan. Waarom dat toen zo was: dan konden ze de meisjes niet aan hun mooi gevlochten haren trekken.

Na dit hilarische en nostalgische schooluurtje uit 1930 wandelden we nog verder langs het havengebied van het museum. De dag werd gezamenlijk afgesloten met een uitstekend verzorgd Zuiderzeebuffet.

Al met al een geslaagde kennismaking met de vereniging en een bijzonder geslaagd uitstapje. Voor degenen die er niet bij waren, het museum is het bezoeken zeker waard.

Andy Robijn

Andy (1960) woont samen met echtgenote Gerarda in het fraaie Wijk bij Duurstede. Hij heeft zijn loopbaan gevonden in de verzekeringsbranche en heeft zich bij BAM als Insurance Manager vele jaren ingezet om projecten te verzekeren (CAR verzekering) en indien nodig bij calamiteiten de juiste wegen bewandeld om tot een voor BAM bevredigende afwikkeling te komen. Ze hebben samen drie dochters en sinds augustus jl. een kleinzoon. Hij houdt van lezen, wandelen en fietsen in de natuur en ook de kleinzoon vraagt de nodige blijde aandacht.

Op woensdag 17 september 2025 bezocht de tweede groep het museum en zij volgden

hetzelfde programma. Die dag wilde het weer niet echt meewerken. Met winderig en wat natter weer was het minder aangenaam en kleurrijk. De 'bewoners' bleven hun best doen in hun rol van mensen levend in die tijd. Toch heeft iedereen zich goed vermaakt en zeker de schoolklas viel bijzonder in de smaak. De wederom uitstekende lunch en het voortreffelijke dinerbuffet droegen hieraan bij. Er was in ieder geval voldoende gelegenheid om elkaar te ontmoeten en bij te praten.

(Foto's van Andy Robijn, Dorine de Vries, Joost Lobach, Cor Cornelisse)

De Activiteitencommissie

Zoldertrap

Deze zoldertrap is niet te koop, maar kan jezelf maken van de foto. Met wat hout uit de winkel, een zaag en een boor. Misschien heb je helemaal geen zolder met een luik, of ben je te oud voor een trap als deze. Gelukkig maar, dat spaart ongelukken en zo heb je een praktisch plafondhoog wasrek. Dat kan zeven dagen in de week worden gebruikt, zonder ruimte in beslag te nemen.

TIMMERMAN

Het verhaal van Henk en Riet Freijer

Reinier Schuring

Henk en Riet Freijer zijn dit jaar 30 jaar lid van onze vereniging. Tijd voor een beetje aandacht aan deze carrière. Even een praatje maken in Kaatsheuvel en dan een mooi stukje schrijven.

Riet en Henk Freijer

Nadat Henk het diploma Uitvoerder bij de PBNA had gehaald, vond Riet een advertentie "uitvoerder gevraagd bij HBM". Na zijn sollicitatie werd Henk aangenomen als assistent-uitvoerder en te werk gesteld in Delft bij de bouw van het collegezalen-centrum met aula van de Technische Universiteit. De hoofduitvoerder was Gerrit Dankers. Als deeltuitvoerder kreeg Henk de verantwoordelijkheid voor de bouw van de aula.

TU Delft

Omdat er in die tijd in Nederland weinig snelwegen waren, geen Brienenoordbrug en geen brug bij Gorinchem, was de reistijd van Kaatsheuvel naar Delft ruim 2,5 uur en was pendelen dus nagenoeg onmogelijk. Ze hebben hun zelfgebouwde huis toen verkocht en zijn, samen met een collega, een opzichter en een kraanmachinist op het werk gaan wonen in een woonkeet. Toentertijd een normaal gebeuren. In de gehele TU-wijk in Delft woonden er zeker tien stellen in zulke woonketen.

Na dit werk is Henk in Eindhoven als uitvoerder van de dienstgebouwen bij het Evluon gaan werken, onder hoofduitvoerder Gerrit Vermeer. En weer terug naar Zuid-Holland voor de bouw van de Nierdialyse van de Medische Faculteit in Rotterdam. Intussen verhuisd naar Hazerswoude, lekker centraal in de Randstad

en van daaruit als hoofduitvoerder diverse werken gemaakt. Onder andere de restauratie 1e fase van het Paleis Noordeinde. Wat een uitdaging en een schitterend project om aan te mogen werken.

Paleis Noordeinde

Toen kwam de chipfabriek van Philips in Veldhoven in beeld. Projectleider Jules Stevens beschreef het als een grote uitdaging. Een 10-jarig project en ze zouden aansluitend met pensioen kunnen gaan. Dat was echter een 'kleine' vergissing. Het was zeker een uitdagend en groot project, maar de bouwtijd was slechts twaalf maanden. Ter illustratie, toen ze begonnen hebben ze zonder palenplan een stuk of 600 palen van 6 meter gekocht, maar voor dat ze klaar waren met heien hadden ze er wel 1000 ingeslagen. En zo ging het hele werk. Dagelijks beslissingen nemen, actie uitvoeren en doorgaan. Het is onvoorstelbaar dat je op die manier in zo'n korte tijd een groot project kunt realiseren. Ongelofelijk hectisch, maar toch plezierig werk.

Evluon

Intussen het huis in Kaatsheuvel gekocht, waar ze nu nog steeds met veel plezier wonen. Na de chipfabriek in Veldhoven kwam er nog een tweede fabriek in Nijmegen achteraan. Iets minder hectisch, maar ook hier late beslissingen, snelle reacties en flink doorbouwen. Daarna het kantoor voor de Lage Landen in Eindhoven. De hoofd-west en -oost-tribune van het

PSV-stadion. Allemaal projecten met een extreem korte bouwtijd, waarbij het belangrijk is om een team te hebben, dat goed op elkaar is ingespeeld. Alleen dan kun je zulke projecten ook met een goed resultaat afronden.

Philips stadion

In 1994 ging Henk met de VUT, maar heeft hij nog twee jaar lang ongeveer twee dagen per week gewerkt voor de directie van HBG Utiliteitsbouw in Rijswijk. Diverse projecten in Nederland, maar ook in Ierland en Indonesië bezocht om daar met zijn kennis de realisatie van diverse projecten te ondersteunen. Niet alleen voor Henk, maar ook voor Riet een mooie overgang van lange werkweken van hard werken naar een pensioentijd zonder werken.

Nou ja, zonder werken? Het huis in Kaatsheuvel heeft bijna rondom een prachtige tuin en daar is duidelijk zichtbaar dat er veel werk in verzet wordt om dat te bereiken en in stand te houden. Ook is Henk ooit als timmerman opgeleid en dat kriebelt nog steeds. Als Henk iets moois ziet dat gemaakt is van hout, beginnen zijn vingers te kriebelen en gaat hij het zelf maken.

Denk maar eens aan hobbelpaarden, zandbakken, kozijnen met ramen en deuren voor het huis van hun zoon Rob en een aantal Tripp Trapp stoelen voor de kleinkinderen. En in de jaren zestig een toercaravan. De kinderen en kleinkinderen weten opa (88 jaar) wel te vinden. Henk en Riet, wat een rijkdom. Geniet ervan en nog vele mooie jaren gewenst.

Reinier Schuring

Verslag van bezoek aan het Oorlogsmuseum in Overloon

Cor Cornelisse

Voor de najaarsexcursie brachten we op 5 en 11 november 2025 een bezoek aan het Oorlogsmuseum in Overloon. Beide dagen waren met 65 deelnemers goed bezet. Iedereen was mooi op tijd toen het museum stipt om 10.00 uur de deuren opende. De BAM/VBG borden verwezen ons zoals altijd keurig naar de juiste locatie. Verschillende leden hadden een hotelkamer geboekt in het Asteria Hotel in Venray, want het is vanuit delen van Nederland toch een hele rit, zeker met het huidige verkeer.

We werden begroet door de organisatoren van deze dagen, Dorine de Vries en Wim Beukers. Die verwezen ons door naar een zaal waar de koffie en thee klaarstonden en op de lange tafel in het midden de diverse echte Limburgse vlaipunten op ons wachtten. Altijd leuk om weer de jou bekende leden tegen te komen en bij te praten en dat gebeurde volop.

Alle aanwezige deelnemers werden verdeeld in vier groepen en tegen elf uur kwamen vier enthousiaste gidsen ons ophalen voor de rondleidingen door het museum. Wij gingen eerst naar het deel "Nederland in

de Tweede Wereldoorlog". Hierbij ging het over de aanloop naar de oorlog tijdens het interbellum en de opkomst van de NSDAP met Hitler en zijn kornuiten. De laffe aanval op Nederland in 1940, het leven tijdens de bezetting, de deportaties van de Joden, het verzet, het 'Englandspiel', de aanslagen en de verschrikkelijke represailles, de komst van de geallieerden met het mislukte Market Garden en de zware veldslag bij Overloon, de hongerwinter met aan het eind de voedseldroppings en tenslotte de bevrijding, alles kwam aan bod.

Zo lopend door al die ruimtes en langs al die objecten en vitrines met foto's en beelden, samen met de boeiende verhalen van de gids, maakt dat toch steeds weer veel indruk.

Hierna volgde de lunch. We begonnen met een kop lekkere tomatensoep, om vervolgens te genieten van een zeer uitgebreide lunch. Op de lange buffettafel stond een scala aan salades, broodjes, een grote keuze aan beleg en natuurlijk ontbrak dé kroket niet. Samen met de nodige dranken werd het smullen en een gezellig samenzijn. De opvallend vriendelijke en attente bediening hield alles goed in de gaten. Een groot compliment voor de prima verzorgde catering.

Na de lunch gingen we verder het museum in om de "Collectie militair materieel" te bekijken en te luisteren naar de uitgebreide verhalen

van de gidsen. Een lange tocht, slingerend langs al dat opgestelde materieel waarmee je oorlog kunt voeren. Amerikaanse, Engelse en Duitse tanks, transportvoertuigen, een veldkeuken, afweergeschut, landingsboten, vliegtuigen waaronder een neergehaalde Lancaster bommenwerper die ze uit de grond hebben gegraven en met die duizenden brokstukken de vorm van het vliegtuig hebben gemaakt.

Ook verbindingssystemen, radio's en dergelijke vulden een hele wand en vormden nog maar een deel van de collectie. Volgens onze gids kan je smartphone nu meer dan alles wat je daar zag bij elkaar. Nog een eenmansduikboot, waarvan de gids vertelde dat de man zeven missies had overleefd, een unicum. Als laatste een zaal met foto's van het eindresultaat van al dit zinloos geweld: de indrukwekkende begraafplaatsen overal in Nederland.

Grappig is om te zien dat er dwars door het museum bovenin een baileybrug als fietspad loopt. Voor veel toeristen is dit een eerste beeld en vaak komen ze later terug om het museum te bezoeken, slimme marketing.

Een bezoek aan een museum beleef je toch anders aan de hand van gidsen. Zeker in dit museum waren ze met hun feitenkennis en interessante verhalen van grote toegevoegde waarde.

Na afloop hadden we nog gelegenheid om zelf imponerende onderdelen te bezoeken zoals: “Beleef D-Day van dichtbij” waarbij je, alsof je erbij bent, de tocht vanuit Engeland en de landing in Frankrijk meemaakt en door filmbeelden en geluidseffecten een indruk krijgt hoe het eraan toeging. Ook de expositie ‘Kantelpunt Europa’, het Lancaster-paviljoen met zijn ‘duizend bommen en granaten’ en vooral de beelden van ‘Stille Getuigen’ maakten veel indruk. Het doet je beseffen dat in de geschiedenis van de mensheid en tot in de huidige tijd er altijd oorlog en zinloze vernietiging is geweest en, gezien Oekraïne, Gaza en Soedan, nog steeds gaande is. Leren wij en vooral onze ‘leiders’ het dan nooit! “Oorlog hoort in een Museum”

Rond vier uur in de middag was het weer verzamelen voor een afscheidsdrankje met ruim uitgedeelde snacks. Nog gezellig napraten, waarna Wim Beukers de leden bedankte voor hun komst en iedereen een goede en veilige terugreis wenste. Ook bedankte hij Dorine voor haar inzet en enthousiasme bij het mede organiseren van deze geslaagde dagen. Het was haar ‘vuurdoop’ in de Activiteitencommissie en met een klatierend applaus gaf iedereen aan dat zeer te waarderen. Tegen kwart voor vijf moesten we het museum verlaten, omdat stipt om vijf uur het alarm in werking zou treden.

Een mooi aantal leden deed nog mee aan het facultatieve diner in het aan de A73 gelegen Asteria Hotel-Restaurant, een kwartiertje rijden vanuit Overloon. In zaal Amsterdam zaten we aan grote ronde tafels, op 5 november met 30 en op 11 november zelfs met 40 personen. Na de uitgeserveerde kom soep genoten we van een heerlijk en uitgebreid buffet met koude en warme gerechten en een fantastisch toetjesbuffet ter afsluiting van twee mooie recreatieve VBG-dagen.

Met dank aan Dorine en Wim, de organisatoren namens de Activiteitencommissie.

Cor Cornelisse

De AC-invulling voor dit bezoek aan het Oorlogsmuseum in Overloon was voor veel deelnemers een hernieuwde kennismaking. Ze kenden het meer als een parkachtig buitengebeuren en waren verrast door de huidige opzet. Veel leden complimenteerden ons met deze keuze.

De foto's zijn gemaakt door Hans Graveman, Wim Beukers en Cor Cornelisse, die ook het verslag verzorgde.

Wat betreft de aanmeldingen valt op dat tegenwoordig zo'n 60% van onze leden beschikt over een Museumkaart of een VIP-kaart, die steeds voordeel geven bij de hoogte van de Eigen Bijdrage. De AC probeert bij hun keuzes van de locaties hier rekening mee te houden.

De Activiteitencommissie

En ze leefden nog lang en gelukkig

Hans Jansen

Ik wilde eerst dit verhaal: "Ouderdom komt met gebreken" noemen, maar dat vond ik toch wat te negatief. Want hebben wij als BAM-gepensioneerden niet een goed pensioen? Zeker gesteld door het best renderende van de grote vijf pensioenfondsen: het bpfBOUW. Wat willen we nog meer?

Daar ga je dan. Na je pensioen gaat je leven er heel anders uitzien. In het begin heb je het nauwelijks in de gaten. Meer vrije tijd. Ook je partner, die soms ook jonger is, zal eens stoppen. Je kunt je dan aansluiten bij de Vereniging BAM Gepensioneerden (VBG). En in het begin kom je dan regelmatig ook bekenden tegen. De uitstapjes van VBG zijn altijd goed georganiseerd. Maar na verloop van tijd gaan de jaren tellen.

Kwalen

Als contactpersoon zie ik de kwalen voorbijkomen. Vaak zijn het de lichamelijke problemen. Nieuwe heupen of knieën zijn dan nodig om de mobiliteit weer op te krikken. Dit zijn de makkelijkste reparaties. De wachttijden zijn soms lang, maar na een operatie ben je vaak ineens weer een ander mens en kun je weer jaren mee. Maar zijn het problemen met je hart of ingewanden, dan is het maar afwachten of die oplosbaar zijn. Vaak gaat er langere tijd overheen en ben

je jaren onder behandeling. Je moet pillen slikken of moet eerst operaties ondergaan. Het eindresultaat is dan vaak ongewis.

Maar het kunnen ook geestelijke problemen zijn. Het kunnen bijvoorbeeld de gevolgen van het verlies van je partner zijn, waardoor je moeilijk verder kunt of wilt leven. Het kan ook dementie zijn, waardoor je steeds verder vervreemd raakt van je omgeving, partner en familie. En deze ziekte is moeilijk te remmen. De vraag is: kun je de problemen in de toekomst aan zien komen en nog eventueel wat bijsturen? Of zijn er ook erfelijke factoren in het spel?

Belangrijk is dat je het gevoel houdt deel uit te maken van de maatschappij. De een doet na zijn pensionering heel andere dingen dan ervoor, ontwikkelt andere hobby's en ontmoet andere mensen.

Onze vereniging biedt de mogelijkheid om via excursies en uitstapjes makkelijk in contact te komen met anderen. Via die contacten vereenzaamt je minder snel en kun je makkelijker over je hobby's en interesses met anderen praten. Maar je moet hiervoor wel open staan. Vooral als je geen vaste partner meer hebt, is dat soms moeilijk.

Vroeger

De mens wordt steeds ouder. Maar hoe was dat in het verleden?

Laten we eens naar een groep in het verleden kijken, de Franse Koningen bijvoorbeeld. Daar zijn alle leeftijden van bekend.

We zien dat de Franse Koningen, tussen de jaren 879 en 1793 gemiddeld maar 48 jaar oud werden. Met extremen van 16 tot maximaal 77 jaar. De Koninginnen werden in die tijd gemiddeld 52 jaar. Met extremen van 24 tot maximaal 82 jaar. In die tijd waren er nog veel ongeneeslijke ziektes. Ook voor de volksgezondheid slechte loden waterleidingen werden veel gebruikt. En een eigen arts maakte meestal geen verschil. Vooral ook oorlogen en kruistochten "hakten" er bij de Koningen en ridders behoorlijk in.

Lodewijk XIV

Nu

In deze tijd zijn er veel ziektes opgelost. Daardoor worden we ouder. Maar er zijn er ook bij gekomen. Het lichaam is net een motor. Mits goed onderhouden gaat hij nog lang ongestoord mee. Maar na verloop van tijd kan hij haperingen vertonen. Een onderhoudsbeurt (APK) is dan nodig om nog een aantal jaren verder te kunnen werken.

Maar ons lichaam is er niet op gebouwd om ouder dan 100 jaar te worden. Cellen laten het afweten. Een goede remedie tegen kankers is er nog niet. Soms lijkt het dat je maar geluk moet hebben om gezond oud te worden. Ook dementie hakt er behoorlijk in. Dementie is meestal niet direct erfelijk. Maar bepaalde vormen of genetische varianten kunnen de kans hierop wel vergroten.

Leefstijl

Een verstandige leefstijl, zoals gezonde voeding, niet roken, bloeddruk/suiker/cholesterol onder controle houden, blijft een belangrijke factor om risico op sterfte te verlagen. Hoe word je nu gezond oud? De wetenschap levert hiervoor nog geen duidelijk antwoord. Je voedingspatroon schijnt erg belangrijk te zijn. Kreeg je bijvoorbeeld in je jeugd veel haveremoutpap van je moeder en leerde je hiermee door te gaan op latere leeftijd, dan heeft dit mogelijk een positief effect op latere leeftijd. Biologisch voedsel heeft mogelijk op de lange duur ook een gunstig effect. Eet je alleen gewone appels van de supermarkt, die vaak bespoten zijn, dan is dat minder verstandig. Ook bewerkt voedsel is niet zo gezond.

Maar eet je biologische appels of fruit, onbespoten, uit je eigen tuin en eet je ook de schil erbij op, dan krijg je veel meer vitamines dan als je elke appel gaat schillen.

Zo zijn er ook andere verschillen. De een houdt van zuur en de andere van zoet. De een houdt

van vers fruit wat nog rauw en hard is. De andere meer van zachtere, geprepareerde en gekookte producten. Voedsel, dat voorbewerkt is, heb je minder controle op. Zelf koken met eigen ingrediënten lijkt het beste.

Acciaroli, Italië

Italië

Er zijn ook plekken op onze aarde waar veel bewoners de 100-jarige leeftijd bereiken. In Italië is de bekendste de zogenaamde "blauwe zone" Sardinië. Een andere bekende is Acciaroli. Dit dorpje ligt op de wreef van de voet van de Italiaanse laars. Het ligt aan de kust en telt om en nabij de 1.000 inwoners. Het dorpje is vergrijsd - er wonen weinig jongeren - en er is een dikke tien procent van de bevolking boven de honderd jaar oud, de zogenaamde centenari. En dat percentage is zo ongewoon hoog, dat onderzoekers er de nodige onderzoeken naar deden/doen. Ook omdat de mensen er niet alleen een stuk ouder worden, maar ook nog eens gezond en in goede doen zijn. Waarom bereiken de mensen in Acciaroli meer dan eens de gemiddelde leeftijd van een zeeschildpad? Het eerste onmisbare ingrediënt van het Acciaroli-levenselixer is het specifieke voedingspatroon. Gooi je zojuist ingeslagen kerstkransjes, hertenbiefstukken en kant en klare chocolademousse maar in de prullenbak. Op Acciaroli eten ze namelijk onbewerkt voedsel. Voedsel uit zakjes, blikjes en doosjes zijn dus uit den boze. Ze eten voornamelijk kakelverse groentes en vruchten.

Jullie zien dat er veel verschillen zijn. Of wij dat verschil op onze leeftijd nog kunnen evenaren? Ik denk het niet! Maar alle beetjes helpen. Zeker voor diegene die net met pensioen zijn en hopelijk nog veel gezonde jaren voor de boeg hebben.

Tuinman

Woningnood

Timmerman

Op de rand van de vorige eeuw was in een universiteitsstad een onbebouwd stukje grond, vrijgekomen door wat aanpalende nieuwe bebouwing. Een architect informeerde of ik daar belangstelling voor had. Ja, natuurlijk. Ja, maar het was maar 63 m² groot en je moest een selectie door met een ontwerp en daarna nog een loting. Zo gedaan. Of ik mee wilde naar de loterij. Nee, dat kan jij ook wel. Raak, € 25.000.

Voor de overdracht stond er nog een autowrak op. Dat had ik niet nodig en ook niet gekocht. Dus, wil de gemeente dat even voor de overdracht verwijderen alstublieft? Vervolgens naar de notaris, werktekeningen maken en bouwen. Zoonlief had helemaal niets nodig, zei hij. Hij zat antikraak in een andere gemeente op fietsafstand. Halverwege de bouw draaide die bij, met zijn vriendin. Daar had ik nog weinig van gezien en ineens twee huurders? Toe maar en toen was het al bijna klaar.

Later wilde hij wat groters en wist dat ook te vinden. Ik mocht daar zelfs nog enkele kleinigheden doen. De twee huurders waren gevlogen, het huis verkocht, de hypotheek afgelost. Nu studeert een kleinzoon in die stad, zonder kamer. Bezint eer gij begint.

TIMMERMAN

Zorgkosten, zal het ons een zorg zijn?

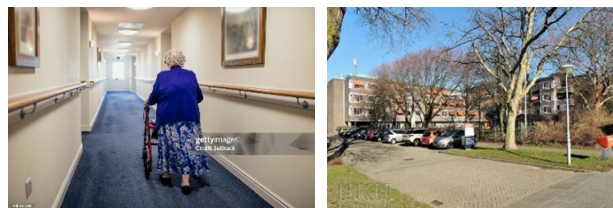

Cor Cornelisse

Zorgkosten, ze vliegen de pan uit en we moeten wel in actie komen, maar simpel is het niet.

Demografisch hebben we het al lang aan zien komen. De 'grijze golf' zet nu echt door en daarmee stijgen de zorgkosten de komende decennia

naar een onaanvaardbaar hoog niveau. Maar vooral is er straks niet genoeg personeel om al die ouderen te verzorgen. Op termijn zouden dan een op de drie werkende mensen in de zorg aan de slag moeten. Los van interesse en kunde is dat natuurlijk onmogelijk.

De politiek denkt in eerste instantie aan forse versoberingen, het eigen risico omhoog, minder geld naar verpleeghuizen, het basispakket bevroren zodat nieuwe behandelingen en medicijnen niet automatisch worden vergoed en gelijk opgaand, meer eigen betalingen. Allemaal niet echt realistisch. Een standaardmethode invoeren waarmee verpleeghuizen gedwongen worden efficiënter te werken en hiermee de ouderenzorg tegen de laagste kosten te laten leveren en daar alle verpleeghuizen op af te rekenen, is onuitvoerbaar gebleken.

Het is ondenkbaar dat geen enkel nieuw medicijn of behandeling in het basispakket zal komen. Verbetering moet je niet zomaar tegenhouden. Behandelingen, die niet effectief en daarmee overbodig zijn, uitsluiten van het basispakket is een goed begin.

Er komen veel meer ouderen die hulp behoeven maar zelfstandig willen blijven wonen. Er is simpelweg niet genoeg professionele zorg beschikbaar, dus zijn er vrijwilligers nodig. De uitdaging is om vitale gepensioneerden te verleiden vrijwilliger te worden. Jullie doen dat misschien zelf al. Meer dan in andere, vooral Mediterrane landen, komt de hulp en sociale ondersteuning in Nederland

van zorgverleners. Er wordt hier meer geld uitgegeven aan langdurige zorg. Het gaat niet alleen over zware zorg, maar ook om een kopje koffie te drinken, te checken of er geen bedorven eten in de koelkast staat en of er ongeopende post ligt.

Verleiden kan met kleine belastingvoordelen, door kosten te vergoeden en door wederdiensten onder ouderen te organiseren. Laat het dan geen bureaucratisch gebeuren worden.

Het probleem kan zijn dat de zorg voor ouderen straks terugvalt op familieleden die zich het meest verantwoordelijk voelen. Vaak is dat een vrouw, een dochter, schoondochter of een nicht. Dan zijn de maatschappelijke kosten fors, want vrouwen hebben tegenwoordig steeds meer goede banen en kunnen dan minder werken.

Een voorbeeld zijn 'zorgzame buurten'. Mijn schoonzuster van bijna 93 jaar woont in zo'n buurt. Haar buurvrouw en anderen omwonenden houden haar in de gaten, komen regelmatig een kopje koffie bij haar drinken, brengen haar naar locaties waar ze zelf niet meer kan komen, zoals dokters of ziekenhuis. Noem het maar collectieve buurtmantelzorg. De initiatieven laten zien op wat voor manier we elkaar als burgers kunnen ondersteunen. Op deze manier besparen we zowel op zorgkosten als op sociaal beleid. Dat vereist wel solidariteit in de samenleving.

Velen onder ons hebben vermogen opgebouwd met sparen, beleggen maar vooral met hun huis. Daarmee bestaat de mogelijkheid om zelf te betalen voor een luxer verpleeg- of verzorgingshuis, voor die nieuwe behandeling en voor huishoudhulp of wijkverpleging.

Het afschaffen of verlagen van het eigen risico is een 'cadeautje' voor iedereen maar heeft bijna automatisch een flink hogere premie tot gevolg met een grotere kans op méér onnodige zorg met langere wachttijden. Compenseren met inkomstenbelasting heeft voor lagere inkomens weinig effect. Er zijn regelingen voor chronisch zieken of mensen in de bijstand, zoals de Gemeentepolis. Die zijn uit te breiden voor een grotere groep die door zorgkosten in de problemen komen. Het probleem met zorgmijding los je hiermee niet op, de zorgkosten komen dan later en zijn hoger.

Valt er winst te behalen uit preventie-maatregelen, zoals belastingverhoging op rookwaren, alcohol en producten met een hoog suiker- of vetgehalte? Er is allang aangetoond dat dit niet de beste maatregelen zijn. Ook de voedselindustrie zal daar maar moeizaam aan mee willen werken. Voorlichting met gebruik van indringender beelden en veel herhaling helpen misschien.

Een vrij nieuw fenomeen is de leegstand in verpleeg- en verzorgingshuizen. Mensen staan op wachtlijsten maar hoeven nog niet zo nodig. De meesten hebben zich uit voorzorg op de lijst laten zetten en wachten rustig op een vrijkomende plek in een favoriet verpleeghuis.

De belangrijkste verklaring is dat een nieuwe generatie ouderen langer thuisverzorging wil hebben waarbij een zorgverlener vaak meermaals per dag langs komt. We worden het liefst oud in ons eigen huis in de vertrouwde omgeving. De herinnering aan de coronatijd met het sluiten van de deuren voor bezoek zal zeker een rol spelen.

Thuis blijven wonen is niet voor iedereen weggelegd. Zo draaien zorgverleners aan huis in principe geen nachtdiensten. Er zitten grenzen aan thuis wonen met als gevolg directe opname na een crisissituatie en sneller overlijden. Kunnen we toe met minder verpleeghuizen met minder bedden? Dat klinkt verleidelijk: minder vastgoed en minder onderhoud, verwarming, beveiliging, dag en nacht parate zorgverleners. Voorzichtigheid is geboden: het aantal tachtigplussers gaat van 900.000 nu naar 1,8 miljoen in 2045, het aantal mensen met dementie stijgt van ca. 300.000 nu naar 500.000 in 2050.

In dit kader gooien verpleeghuizen het roer al om. Denk aan dagbesteding- of behandeling met integratie in de buurt, inclusief zorg aan huis. Investeer in leefstijlprogramma's, meer bewegen, valpreventie, gebruik geld voor ruimte en programma's in verpleeghuizen om de eenzaamheid tegen te gaan.

Naast het invullen van de zorg zijn er belangrijke zaken om te regelen: een levenstestament met wilsverklaring, een codicil om aardse zaken te regelen en vooral vast te leggen en door te geven aan nabestaanden, al was het maar om die te laten weten waar ze wat kunnen vinden en natuurlijk een recent opgesteld testament. Het kost allemaal geld, maar dat betaalt zich dubbel en dwars terug na ons verscheiden. Dus senioren: "werk aan de winkel"

Al met al geen pasklare oplossingen. Wel de zekerheid dat we allemaal een keer komen te overlijden, waarmee de groep ouderen op termijn zal afnemen met navenant de kosten.

Cor Cornelisse

vbg

Het bestuur wenst jullie allen heel gezellige Kerstdagen en een voorspoedig en vooral gezond 2026

Gebiedsontwikkelaars AM en Synchroon vierden de start bouw van Grow in Merwede Utrecht (Blok 8). De oplevering van het totale stadsblok wordt verwacht in 2029. Grow is een gezamenlijke ontwikkeling van Synchroon en AM. Het plan betreft een stadsblok van bijna 75.000 m² BVO met een grote mix van functies. Hier ontstaat een levendige plek waar mensen kunnen wonen, werken, sporten en elkaar ontmoeten. Grow zorgt voor een duurzame stedelijke vernieuwing in Utrecht.

Op de iconische Wilhelminapier in Rotterdam hebben VOF PhilHavana en BAM Bouw en Techniek de realisatieovereenkomst voor wooncomplex De Sax getekend. VOF PhilHavana is een samenwerking tussen BPD | Bouwfonds Gebiedsontwikkeling en Synchroon) en BAM Bouw en Techniek. De Sax bestaat uit twee woontorens, Philadelphia en Havana met 916 woningen.

Na vele jaren intensief gebruik zijn sluiscomplexen Grevelingensluis, Roompotsluis en Bergse Diepsluis toe aan een grondige vernieuwing. Rijkswaterstaat heeft deze opdracht gegund aan combinatie STROOOM die bestaat uit BAM Infra Nederland, Equans en Demako. De samenwerking is bevestigd met een handtekening van alle partners. Vanaf 2027 starten de uitvoerende werkzaamheden aan de Grevelingensluis. De andere twee sluizen volgen daarna.

De bouw van het nieuwe Bibliotheek-, IT- en Onderwijsgebouw op de campus van Atlantic Technological University (ATU) in Letterkenny, Donegal, Ierland is in volle gang. BAM is trots om de hoofdaannemer te zijn van dit transformerende project. Het project maakt deel uit van fase twee van het Higher Education Public Private Partnership (PPP)-programma, waarin vijf nieuwe gebouwen worden gerealiseerd.

Informatieadres
Vereniging BAM Gepensioneerden
H.J. Nederhorststraat 1
2801 SC Gouda
Telefoon (0182) 59 04 05
E-mail vbg@bam.com

De vereniging is aangesloten bij de
Koepel Gepensioneerden